

Zorunlu Karşılıklara İlişkin Basın Duyurusu

1 Temmuz 2021

Sayı: 2021-27

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda, parasal aktarım mekanizmasının etkinliğinin artırılması için zorunlu karşılık düzenlemesinde değişikliğe gitmiştir.

Parasal aktarım mekanizmasının etkinliğinin artırılması amacıyla;

- Türk lirası zorunlu karşılıkların döviz cinsinden tesis edilmesi imkânı azami oranı yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülmüştür. Söz konusu imkân 1 Ekim 2021 tesis tarihinde sonlandırılacaktır.
- Döviz cinsinden mevduat/katılım fonuna uygulanan zorunlu karşılık oranları tüm vade dilimlerinde 200 baz puan artırılmıştır.

Alınan bu kararlar, ilk aşamada Türk lirası cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin 13,2 milyar TL, döviz cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin yaklaşık 2,7 milyar ABD doları tutarında artması beklenmektedir. Ayrıca,

- 25 Haziran 2021 tarihinde yabancı para mevduat/katılım fonu hesaplarında bulunan ve bu tarihten sonra Türk lirası mevduat/katılım fonuna dönüşen tutarların zorunlu karşılık yükümlülüğünden muaf tutulmasına,
- Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara, bankacılık sistemindeki toplam mevduat/katılım fonu içinde Türk lirasının payını artırıcı yönde ilave faiz/nema uygulanmasına karar verilmiştir.

Söz konusu değişiklikler, tesisi 6 Ağustos 2021 tarihinde başlayacak olan 19 Temmuz 2021 yükümlülük döneminden itibaren geçerli olacaktır.

Uygulamanın teknik ayrıntıları ekli dokümanda sunulmaktadır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.

İletişim

Ayrıntılı bilgi için basin@tcmb.gov.tr e-posta adresine elektronik posta gönderilebilir.

UYGULAMAYA İLİŞKİN AYRINTILAR

1. Türk lirası zorunlu karşılıkların döviz cinsinden tesis edilmesi imkânı azami oranı, tesisi 6 Ağustos 2021 tarihinde başlayacak olan 19 Temmuz 2021 yükümlülük döneminden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülmüştür. Söz konusu imkân, tesisi 1 Ekim 2021 tarihinde başlayacak olan 17 Eylül 2021 yükümlülük döneminden itibaren yüzde 0'a indirilerek sonlandırılacaktır.
2. Döviz cinsinden mevduat/katılım fonuna uygulanan zorunlu karşılık oranları, tesisi 6 Ağustos 2021 tarihinde başlayacak olan 19 Temmuz 2021 yükümlülük döneminden geçerli olacak şekilde tüm vade dilimlerinde 200 baz puan artırılmıştır.
3. 25 Haziran 2021 tarihinde mevcut olan zorunlu karşılığa tabi mevduat/katılım fonu dikkate alınarak;
 - a. Yabancı para mevduat/katılım fonundan 1 ay ve daha uzun vadeli Türk lirası mevduat/katılım fonuna dönüşen tutar vadeli Türk lirası hesabında kaldığı sürece zorunlu karşılık yükümlülüğünden muaf tutulacaktır.
 - b. Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıkların, madde (3.a)'daki tutarın Türk lirası mevduat/katılım fonuna uygulanan en yüksek zorunlu karşılık oranı ile çarpılmasıyla bulunan tutar kadar olan kısmına yüzde 19 oranında faiz/nema ödenecektir.
4. Madde (3.b)'de belirtilen tutar dışında kalan Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde her iki koşulun aynı anda sağlanması şartıyla kademeli olarak ilave faiz/nema uygulanacaktır.

Gösterge 1: Yükümlülük hesaplama tarihinde yabancı para mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonuna oranı

Gösterge 2: 25 Haziran 2021 tarihinden yükümlülük hesaplama tarihine kadar yabancı para mevduat/katılım fonundan 1 ay ve daha uzun vadeli Türk lirası mevduat/katılım fonuna dönüşen ve vadeli Türk lirası hesabında kalmaya devam eden tutarın, 25 Haziran 2021 tarihindeki yabancı para mevduat/katılım fonu tutarına oranı

Gösterge 1	Gösterge 2	Türk Lirası Zorunlu Karşılık Faiz Oranı*
Koşulların sağlanamaması durumunda		% 13,5
25 Haziran 2021 tarihine göre en az %5 gerileme	en az %5	% 15
25 Haziran 2021 tarihine göre en az %15 gerileme	en az %15	% 17
≤ %40	en az %20	% 19

* Söz konusu oranlar mevcut politika faizi seviyesine göre belirlenmiştir.

5. Türev işlemler vasıtasıyla yabancı para mevduat/katılım fonu azalışı ile yurt dışına çıkarılan veya yurt dışından gelen yabancı para mevduat/katılım fonu azalışı/artışı hesaplamalarda dikkate alınmayacaktır.
6. Uygulama kapsamında ihtiyaç duyulan veriler 19 Temmuz 2021 tarihli zorunlu karşılık yükümlülük döneminden itibaren raporlanacaktır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar konusunda Zorunlu Karşılıklar Uygulama Talimatında detaylı bilgilendirme yapılacaktır.